

Lova, kurioje gulėjo Leila, buvo tokia, kaip ir įprasta ligoninėse. Gelsvai balta patalynė, pakelti nusilupinėjusiais dažais metaliniai kraštai, kiekvienam nesuprantančiam sakantys, kad ne tu čia pirmas, ne tu paskutinis, kita diena atneš naujus įvykius, o nauji įvykiai – naujus gulinčiuosius, kaip kiekvienas debesis atneša naują liūtų, o kiekvienas žingsnis naujai nubraukia dulkes.

Ėmė miegas, bet Leila stengėsi nepasiduoti – kiek galėdama žiūrėjo į ligoninės antspaudą ant kairio apatinio pagalvės kampo. Jai patiko gyvatė, susiraičiusi antspaude, prasižiojusi ir besitaikanti kąsti, jei nebus kam, tai bent sau. Antspaudas ramino. Malonu žinoti, kad viskas šiame pasaulyje kam nors priklauso, kad savininkas bet kada gali pareikalauti savo daikto, kad ir kur jį rastų.

Leila bijojo užmigti, nes snūstant gyvatė liejosi, blanko, išsklaidydama saugumo iliuziją. Ji stengėsi plačiau atsimerkti, palietė antspaudą ranka. Tik dabar pastebėjo, kad nagų lakas aptrupėjęs, oda išsausėjusi ir raukšlėta. Taip neturėtų būti, pagalvojo Leila.

Ji žinojo, kaip būti turėtų, bet beveik niekada taip nebuvo. Gyvenimas turėjo būti piktas ir negailestingas, o likimas tokiems kaip ji negalėjo duoti nieko gero. Bet davė, sugriaudamas per amžius numatytą tvarką, ir tai Leilą labiausiai erzino.

Kai gimė pirmas jos vaikas, Leilai buvo per dvidešimt. Ką ji veikė iki jam gimstant, Leila negalėjo atsiminti. Jos gyvenimas prasidėjo tik gimus vaikui, todėl per jo gimtadienį Leila ant torto visada degė niekam kitam nesuprantamai daug žvakučių. Jos vaikui tai patiko. Jos vaikui patiko viskas, ką ji darė, ir svarbiausia, jis niekada neprašė jos ką nors paaiškinti. Jie vaikščio-davo susikibę už rankų ir niekada nesikalbėjo. Pradžioje Leila bandė, bet į visus jos klausimus sūnus atsakydavo linktelėdamas galva. Leila buvo taip įpratusi, kad jis nekalba, kad kiekvieną kartą išgirdusi jį šnekantis su draugais ar kitais suaugusiais, nustebdavo.

Leila niekada nebandė išsiaiškinti, kodėl jos vaikas kalbasi su visais kitais, išskyrus ją. Suprato, kad nežinos, ką su ta tiesa daryti, todėl viską paliko taip, kaip yra, ir abiem taip buvo gerai.

Leila mėgo dideles tuščias erdves, bet koks garsas jai atrodė kaip šiukšlė. Niekas, išskyrus jos vaiką, to nesuprato. Leilos tai nei pykdė, nei stebino. Grifai nesupranta, kodėl negali pulti aukos, kol ši dar gyva, stygos nejaučia garso grožio, ugnis nesupranta, kodėl nereikėtų deginti to, kas taip gražiai dega. Nebūtina suprasti, kodėl yra klaidų, kurių neįmanoma ištaisyti, ir nėra klaidų, kurių nebūtų galima padaryti. Pasaulis laikosi ant nesuprantančiųjų pečių.

Leilos niekas nepykėdė ir nestebino, ypač dabar. Palatoje buvo tylu, kitos dvi lovos tuščios. Skaudžiai tuščios kaip senų moterų gimdos, pagalvojo Leila. Gimda ištuštėja pirmiausia, po jos seka smegenys ir visi kiti organai. Gaila tik gimdos. Bet nieko nepadarysi. Pralaimime gimdamos. Nelaimėsi kovos pralošęs pirmąją partiją.

Kitose palatose, nustojus veikti raminiams, ligoniai pabudavo, o pabudę rėkė ir draskėsi, lyg norėdami tuoj pat numirti, tik dėl nuolatinio slopinimo vaistais nesugalvodami geresnio būdo. Šitoje ligoninėje gulėjo tik tie, kurie nesugebėjo suvaldyti savo skausmo. Ne tokie, kaip Leila.

Klaikiausiai rėkė liesa graži moteris iš palatos koridoriaus gale. Neįmanoma suprasti, ką ji sakė, bet skausmas buvo toks gilus, kad nori nenori persiduodavo ir kitiems. Leila tik tuo galėjo paaiškinti, kodėl seselės stengėsi, kad liesoji moteris nuolat būtų „nuraminta“.

Ligoninėje niekas neturėjo jokių paslapčių. Ką gali nuslėpti, jei vos prabudęs klyki? Klyki, nes nieko kito nelieka, nes visko netekai.

Ir Leila neteko visko, bet nerėkė. Turbūt todėl, kad neteko savo noru, todėl, kad jau prieš viską atiduodama žinojo, kad to neištvers. Nebuvo ko rėkti. Nieko nebėra, ji guli viena baltoje psichiatrinės ligoninės lovoje. Gyvatė guli šalia ir šypsosi savo karalienei.

Leila nuo mažens buvo nepastebima, nors jos plaukai aklinai juodi, tokie juodi, kad nėra nė su kuo palyginti. Beveik tokios pat akys. Ji tai žinojo, ne kartą matė save veidrodyje. Bet kitiems, matyt, atrodė kitaip. Matyt, žiūrint jų akimis ji buvo pilka, ruda arba kaip nors kitaip nematoma.

Leilos vyras jos nepastebėjo nei prieš vestuves, nei po jų. Ji net nebūtų galėjusi paaiškinti, kaip jie susitiko ir kodėl nutarė tuoktis. Tai tiesiog atsitiko, matyt, todėl, kad Leila laukėsi. Ji tikėjo likimu ir nieko nedarė, kad jam pasipriešintų. Visata nėra draugiškai nusiteikusi naudotojams. Nereikia jos be reikalo erzinti.

Leila kepė, skalbė, laistė gėles, mylėjosi, gražiai augino vaikus (po poros metų susilaukė dar vieno), prisiminusi pasitepdavo ką kremu ar nueidavo į filmą. Visada tik dieną, kai visiems išėjus likdavo namuose. Kino salėje ji jautėsi viena, nors salė būdavo pilna tokių pat moterų, nesipriešinančių likimui kaip ir ji. Tas nenusakomas panašumas leisdavo Leilai manyti, kad visos jos – tai ji, tik suskaidyta į daugybę identiškų kopijų. Neišskirtinius objektus lengva kopijuoti, nekeista, kad kažkas to ėmėsi, kruopščiai ir be gailėsčio.

Vyras Leilą mylėjo. Dovanojo jai gėles, kurių ji nemėgo, vedėsi į restoranus, kuriuose Leila jausdavosi kaip savo noru į krantą išlipusi žuvis, pirkto sukneles, kurių netiko dydis arba nepatiko spalva, vežėsi į kurortus, kuriuose ją tuoj pat užpuldavo nuobodulys, uodai ir visa kita, kas graužia. Leila nesipriešindama ir su dėkingumu priėmė visus tuos meilės įrodymus

ir jautėsi laiminga. Niekada nenorėjo, nesiekė ir neprašė nieko daugiau. Prašinėti negražu, prašinėtojams nieks nieko neduoda, arba duoda ne tai, ko jie prašo.

Leila negalvojo, ar norėtų ir ar galėtų būti laiminga. Kodėl turėtų? Ir be laimės žmogus yra žmogus, kaip strutis ir be skraidymo yra paukštis, paukštis klajoklis, nesuvokiamu būdu net be raktikaulių sugebantis išlaikyti pusiausvyrą. Visai kaip Leila. Nesupraskite neteisingai. Raktikaulius Leila turėjo, kaip ir visus kitus kaulus. Juos buvo paveldėjusi iš tėvo, nes vyrai vaikui suteikia kaulus, eterinį, nežemiškąjį pradą, o moterys – žemiškąjį, raumenis ir sausgysles.

Leilai buvo gaila, kad vos suteikusi jai žemiškąjį pradą mama kažkur dingo, ją palikusi ten, kur pagimdė. Ne šiaip paliko, o numetė nuo skardžio (nieko čia tokio, daugelį daiktų išmestume, jeigu nebijotume, kad kiti juos paims). Numetė nuo skardžio, tuo sukeldama vietinių gyventojų pasipiktinimą ir apkalbų bangą. Padorios moterys savo vaikus užkasa, jei jau nieko kito negali pasiūlyti. Mėtyti vaikus negražu. Tai visi žinojo ir dauguma tam pritarė.

Jei kas šiukšlę numeta, kiti, užuot pakėlę, paspiria. Spardė ir Leilą. Ji buvo tiek privyniota į murzinius skudurus, kad kaimo vaikai kurį laiką spardė tą gniutulą vietoj kamuolio, vyresnieji net pelnė keletą įvarčių. Kaimo gyventojai tamsoje ne kartą už tų skudurų kliuvo, vienas pargriuvo ir nusikeikė, neapsikentęs skausmo ir širdgėlos dėl prarasto orumo.

Keletą dienų Leila gulėjo skuduruose kaimo viduryje kaip ženklas, kurio niekas nemokėjo perskaityti. Vėliau kaimiečiai

stebėjosi, kodėl tų skudurų nuo pat pradžių nesudegino, kodėl jų nenusitempė valkataujantys šunys ar lapės. Matyt, todėl, kad apie skudurus vis sukosi gyvatės, rangėsi ir šnypštė visiems, kas prisiartindavo, bet šypsojosi savo karalienei.

Kaimiečiai atsitokėjo tik po keleto dienų, kai skudurai nei iš šio, nei iš to pradėjo verkti. Ir pataikyk verkti kaip tik tuo metu, kai visi meldėsi. Net vaikai, ir tie. Ją moteriškės išgirdo tik tada, kai pasimeldusios ėjo virti savo vyrams arbatos. Visos supuolė, nuspyrė gyvatę, išvyniojo, pasidžiaugė, kokia graži mergaitė, nors ir kiek pamėlus, nunešė Leilą jos mamai, tuo nelabai ją pradžiugindamos. Tokia, matyt, ji ir bus, galvojo tuo metu Leilos mama. Tokia, kurios neįmanoma atsikratyti.

Leilos mama juokėsi. Verkia visi dėl tų pačių priežasčių. Apie žmogų galima spręsti tik iš to, kas jam juokinga.

Kai pradariusi palatos duris Leila pirmą kartą pamatė jį, buvo vasara, saulė užsispyrusi degino viską aplinkui taip, kad net vabalai ropojo bet kur, svarbu, kad ne priekiu į saulę. Jis stovėjo nesusukęs į langą ir stebėjo kieme vaikštančius pacientus. Leila seniai nebevadino jų ligoniais, nes riba tarp jos ir jų buvo mišglota, o skirtumai niveliavęsi. Ir šiaip Leila nematė daug skirtumų – žmonės niekuo nesiskyrė vieni nuo kitų, nesiskyrė nuo vabalų – tie patys kieti šarvai, tos pačios nieko nesakančios akys.

Leila pajuto, kad viskas pasikeitė, akyse sumirguliavo, ir darėk tu, ką nori.

– Norėčiau pašokti, – pasakė Leila.

Kvailai pasakiau, pagalvojo. Bet tokia ji buvo – jei ko užsi-
mano, turi gauti tuoj pat, jos nesustabdysi. Nieks jos stabdyti ir
nebandė, žmonės ir taip turi pakankamai beprasmių užsiėmi-
mų. Juk negaiši stabdydamas vandenį ar ugnį, kurių tikslas –
išvalyti ir išgryninti.

Vyras nieko nesakė.

Leila pabandė dar kartą:

– Noriu šokti.

Vyras ir vėl tylėjo, stovėjo nusisukęs, pro langą žiūrėjo į
kieme besistumdančias moteris. Žinoma, jos rėkė labiau, nei
stumdėsi. Klaikiausiai rėkė liesa graži moteris iš palatos korido-
riaus gale. Čia tokia vieta, rėk, kiek nori, nieko tai nejaudina.
Ir vyro nejaudino, stovėjo akmeninis ir nereagavo, lyg veiksmas
būtų statiškas, kaip baigtas paveikslas, kuriam nieko netrūksta.
Paveikslas, nutapytas negabaus dailininko, per mažai spalvų,
moterys negrąškios, žolė nesveikai nugeltusi. Tokio paveikslo
nė už dyką niekam neįkiši, kaip ir suakmenėjusio vyro skulptū-
ros, žemiau nuleistu kairiuoju petimi ir į kišenes sugrūstomis
rankomis.

Parodija, pagalvojo Leila. Parodija, arba tokia vieta, kur nie-
kas nėra gražu, net liūdesys, ir tas kažkoks liguistas, apsiblaus-
ęs, nepilnai išgyventas, o ašaros drumstos lyg iš reikalo.

Leilai vis dar norėjosi šokti. Jos galvoje dabar, kaip ir visada,
skambėjo sferų muzika. Leila abejojo, ar vyras ją girdi. Tikriaus-
iai ne, nes būtų tikrai sutikęs šokti. Jokios kitos priežasties at-
sisakyti Leila nematė.

Kai vienas kalba, o kitas neatsako, tai ir yra tikroji tylą. Kažin ar visada taip bus, pagalvojo Leila. Kvailai pagalvojo, meilės be atsako nebūna. Anksčiau ar vėliau žmonės vis tiek neiškenčia. Dažniausiai atsako negražiai, bet tai vis geriau nei nieko.

Leila net neįsivaizdavo, kad gali įsimylėti. Įsimylėti neišgirdusi balso, nemačiusi akių.

Gailėjosi, kad nepaklausė jo vardo. Gal jei išstartų jo vardą, pažadintų, gal nebestovėtų kaip statula, žemiau nuleistu kairiuoju petimi ir rankomis, sugrūstomis į kišenes. Tam žmonės ir turi vardus, kad kiti pašaukę galėtų pažadinti.

Gal taip ir geriau. Nežinoti vardo, nežinoti veido. Kad nebūtų vienas iš jų. Vienas iš tų, kurie spardė Leilą, gulinčią skuduruose. Mindė gyvates.

Leila to niekada nepamiršo, ne jos jėgoms pamiršti. Nors jų nematė, net neabejojo, kad sutikusi atpažintų. Iš kvapo, iš judesių, iš juoko, iš iškreipto DNR, kurį turi tik spardytojai. Atpažintų ir pasmaugtų. Arba užmėtytų akmenimis. Arba paskandintų. Taip, kaip paskandino motiną. Tiesiog pastūmė į vandenį, kai ji mažiausiai to tikėjosi. Motina paskendo nesipriešindama. Leila nenustebo, motina visada muvo minkšta kaip nebaigtas kepti pyragas. Paspausk, ir iš vidaus ištekės gliaumyta tešla. Leila ir paspaudė, ne iš karto, palaukė, kol užaugo, kol turės tam pakankamai jėgų. Jėgų atkeršyti ir nuslėpti.